

[Kristian Nygaard.]

tiden bevarer sin fulde Frihed med Hensyn til Ledelse og Undervisningsmaade. Dette sidste tillægger vi den allerstørste Værdi, da det er vor Opfattelse, at Efterskolen kun under disse Vilkaar ogsaa fremdeles kan yde en Undervisning, Vejledning og Hjælp til de unge af en saadan Karakter, at Hjemmene med samme Tryghed som hidtil kan sende Børnene som Elever til disse Skoler. Der er her skabt en Skoleform, som man vanskeligt kan skabe noget tilsvarende til, og derfor glæder det mig, at Regering og Rigsdag gennem den nye Efterskolelov er med til at skabe yderligere gode Kaar for Arbejdet paa disse Ungdomsskoler.

Idet jeg anbefaler Lovforslaget til hurtig Vedtagelse, vil jeg gerne benytte Lejligheden til at spørge den højtærede Undervisningsminister, om man ikke snart kan vente en Ordning, som gaar ud paa at forbedre Friskolens økonomiske Kaar. Jeg føler mig ganske overbevist om, at de Skolelove, vi her vedtager, er tiltrængt for de paagældende Skoler, og jeg giver den højtærede Undervisningsminister fuldkommen Ret i, at Folkeoplysningen er vort Folks største Løftestang. Men saa maa man heller ikke glemme den Børneskole, der staar Folkehøjskolen nærmest, nemlig Friskolen. Her bliver, ofte under trange økonomiske Kaar, udført et trofast Skolearbejde i fuld aandelig Forstaaelse med de Hjem, der bærer Skolen oppe. Ansvarsfulde Forældre vil gerne, at Børnene skal vokse og befæstes i det, som de selv holder af; ja, maaske sætter højest paa denne Jord, og for dem vil det altid være af stor Værdi, at de føler sig trygge ved den Lærer, de sender deres Børn til, at de ved, han vil bygge videre sammen med Hjemmet paa den Grundvold, som der er lagt. Jeg kender ingen Skole, der kan give Forældrene denne Tryghedsfølelse, som Friskolen kan det, og netop derfor skal den ikke fra det offentlige Side stilles økonomisk ringere end de øvrige Skoleformer. Derfor mener jeg, at Tiden nu maa være inde til at støtte denne gode danske Børneskole.

Jeg slutter med at udtale Haabet om, at vore frie Skoler, Børneskolen som Skolen for de voksne, stadig maa faa saa lyse Kaar, at de altid vil være i Stand til at opfylde de Krav, som Befolkningen med Rette stiller til dem, og med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til hurtig Vedtagelse her i Tinget.

Jens Thomsen: I Forslag til Lov om Efterskoler staar der i § 2, at Skolens Opret-

telse og Beliggenhed skal være godkendt af Undervisningsministeren, der ligeledes skal godkende Forstanderen; i Tilfælde af Forstanderskifte skal Skolen paa ny godkendes af Undervisningsministeren. En saadan Godkendelsesret er jeg ikke betænkelig ved at give vor nuværende Undervisningsminister; han er jo den frisindede Skolemand, der nyder den tilstrækkelige Tillid paa dette Omraade. Men naar man erindrer det Spørgsmaal, der ved tidligere Lejlighed er rettet til Skolemænd: Er du Socialdemokrat, ja eller nej? kan man faa sine Betænkkeligheder, for der kan jo ogsaa i Fremtiden komme en Undervisningsminister, der er tilsvarende partipolitisk indstillet, som vi har set det med de Folk, der rettede det førnævnte Spørgsmaal.

Mit Parti vil med Glæde medvirke til at give Efterskolerne bedre Arbejdsbetingelser. Det er mit Indtryk, at disse frie Skoler har Mulighed for at udføre et frugtbringende Arbejde til Gavn for den almene Befolkning. Børnene er i Almindelighed i Konfirmationsalderen trætte af Skolegangen, men naar de har været ude i praktisk Arbejde et Aars Tid eller to, er de som Regel godt oplagt til at tage fat paa Arbejdet ved Undervisningen i en Efterskole.

Det er opmuntrende at se den store Interesse, der er for de frie Skoler her paa Rigsdagen, og der kan være Grund til at spørge om Aarsagen hertil. Efter min Mening er det Frugten af Fortidens frie Skoler, der har skabt denne store Interesse. Den første Højskolebevægelse har været til stor Velsignelse for det danske Folk, fordi det var Mænd som Grundtvig og Kold, der kom til at præge den frie Skole og den Udvikling, den førte med sig. Havde det været Mænd af den modsatte Støbning som Georg Brandes og hans Tilhængere med deres aandelige Opfattelse som Fritænkere, havde det danske Folk ikke været det i Dag, som det er. Den første Højskolebevægelse skabte Tro til Livet, baade i Aandens og Haandens Verden. Den skabte Arbejdsglæde og Arbejdsvilje, og den skabte en Mentalitet, der blev Grundlaget for Andelsbevægelsen, den store Landbrugsproduktion og den store Landbrugseksport, der har gjort Danmarks Navn kendt og agtet ud over den hele Verden.

Der er god Grund til at gøre sig disse Forhold klar nu, naar der skal sættes saa meget ind for de frie Skoler. Det gælder jo ikke blot om at faa Ungdommen ind paa Skolebænkene i de frie Skoler, men det gælder om at faa de unges Udvikling ledet i den rigtige Retning, og for mig betyder dette, at den skal ledes i samme Retning,